

DECIZIA nr. 32/185
din 25 noiembrie 2016

Cu privire la examinarea Raportului de monitorizare a principalelor buletine informative ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Prime”, „Canal 3”, „Canal 2”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Pro TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „N 4”, „Realitatea TV”, „Ren Moldova”, „NTV Moldova” și „RTR Moldova” la capitolul respectării legislației electorale (Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Codul audiovizual nr. 260-XVI din 27.07.2006, Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova), pentru perioada 31 octombrie – 05 noiembrie 2016

În cadrul ședinței publice din 26 septembrie curent, prin Decizia nr. 25/145 (pct. 1), Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis monitorizarea principalelor buletine informative ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Prime”, „Canal 3”, „Canal 2”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Pro TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „N 4”, „Realitatea TV”, „Ren Moldova”, „NTV Moldova” și „RTR Moldova” la capitolul respectării legislației electorale (Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova), pe perioada campaniei electorale.

În temeiul prevederilor art. 37 alin. (1) și (3) lit. a), art. 40 alin. (1) lit. a), b), d), art. 41 alin. (1) lit. a) din Codul audiovizualului, ale Deciziei CCA nr. 25/145 din 26.09.2016, reieșind din importanța reflectării echilibrate, echidistante și imparțiale a campaniei electorale de către radiodifuzori, în perioada 31 octombrie – 05 noiembrie 2016 a fost efectuată monitorizarea principalelor buletine informative ale posturilor de televiziune: „Moldova-1” („Mesager” – ora de difuzare 19:00); „Prime” („Primele știri” – ora de difuzare 21:00); „Canal 3” („Știrile Canal 3” – ora de difuzare 20:00); „Canal 2” („Reporter” – ora de difuzare 19:00); „Publika TV” („NEWS Room” – ora de difuzare 19:00); „TV 7” („Știri” – ora de difuzare 17:30); „Accent TV” („Accent info” – ora de difuzare 20:00); „PRO TV CHIȘINĂU” („Știrile Pro TV” – ora de difuzare 20:00); „Jurnal TV” („Jurnalul orei 19:00” – ora de difuzare 19:00); „N 4” („Obiectiv” – ora de difuzare 19:00); „Realitatea TV” („Știrile Realitatea” – ora de difuzare 20:00); „Ren Moldova” („Новости 24 Молдова” – ora de difuzare 20:00), „NTV Moldova” („Știrile NTV Moldova” – ora de difuzare 20:00) și „RTR Moldova” („ВЕСТИ MOLDOVA” – ora de difuzare 19:45).

În perioada de raport 31 octombrie – 05 noiembrie 2016, posturile de televiziune supuse monitorizării au difuzat în total 267 de materiale, în cadrul cărora au fost reflectați candidații electorali. Cele mai multe subiecte cu caracter politic și electoral au fost difuzate de postul de televiziune „Accent TV” (40 de subiecte), urmat de „Jurnal TV” (39 de subiecte), „NTV Moldova” (37 de subiecte), „PRO TV CHIȘINĂU” (25 de subiecte), „Moldova-1” (21 de subiecte), „TV 7” (20 de subiecte), „RTR Moldova” (16 subiecte), „N 4” (15 subiecte), „Ren Moldova” (14 subiecte) și „Publika” (9 subiecte). Posturile de televiziune „Prime”, „Canal 2” și „Canal 3” au difuzat câte 8 subiecte fiecare, iar „Realitatea TV” a difuzat 7 subiecte.

În perioada de referință, rezultatele monitorizării au atestat că cel mai mediatizat candidat electoral la alegerile prezidențiale a fost M. Sandu, cu 54,1%, urmată de I. Dodon, cu 45,9%.

În perioada de raport au fost mediatizate doar partidele politice ale căror candidați electorali participă la cursa prezidențială. Astfel, cel mai mediatizat partid politic a fost PAS – 51,3%, urmat de PSRM – 48,7%.

În perioada de referință, partea dominantă a reflectării la categoria gender a constituit-o cea a femeilor – cu 52,8%, iar cota bărbaților a fost de 47,2%.

I. Moldova-1

În cadrul principalului buletin informativ al postului public de televiziune „Moldova-1”, cel mai mediatizat candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost I. Dodon, cu 51,9% (0:08:28), urmat de M. Sandu, cu 48,1% (0:07:50).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului public de televiziune „Moldova-1”, PSRM a avut cea mai mare pondere de reflectare, de 52,9% (0:08:51), urmat de PAS – cu 47,1% (0:07:52).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a fost de 51,9%, iar cota femeilor – de 48,1%.

II. Prime

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Prime”, M. Sandu a fost reflectată în știri, cu 52,6% (0:05:29), urmată de liderul PSRM, I. Dodon – cu 47,4% (0:04:56).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Prime”, partea dominantă a reflectării, de 53,3% (0:05:46), a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM, cu 46,7% (0:05:03).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de 52,6%, iar cota bărbaților a constituit 47,4%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: *„Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex”*. Astfel, la 04.11.2016, a fost difuzat un subiect cu titlul „Îl susțin pe Dodon”, despre conferința de presă organizată de către un grup de preoți, în frunte cu Episcopul de Bălți și Fălești, Markel. În cadrul conferinței, clericii au chemat enoriașii să voteze pentru Igor Dodon și au criticat-o dur pe Maia Sandu. Ei își motivează îndemnul prin faptul că Igor Dodon este un prieten al Bisericii, spre deosebire de Maia Sandu, care ar lupta împotriva Bisericii. Astfel, Markel susține că: *„Nu vom putea acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș, dușmănos față de Biserică. Prezintă, pe bună dreptate, un pericol pentru societatea noastră creștină. Nu o dată și-a prezentat agresivitatea ei sau intoleranța agresivă și extremistă. Ce i-a împiedicat doamnei Maia Sandu icoanele în școală?”*. Reporterul menționează că mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de Biserică și de valorile creștine. Preotul Roman Pintelii a spus că: *„Nu am văzut-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, față de copii, față de starea lor morală, psihică, de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala pe mîna minorităților sexuale, prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat”*. Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-a îndemnat să se gândească înainte de a merge la vot și să aleagă un președinte creștin. *„Jubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apară în casele voastre soarele dreptății”*, a declarat preotul Ioan Grigoraș.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) (*„informația care compune știrea să fie veridică”*), b) (*„să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”*) și c) (*„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*), și art. 10 alin. (5)

(„Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 („Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. Astfel, la 05.11.2015 a fost difuzat un subiect despre: Diaspora siriană din Moldova o susține pe Maia Sandu la prezidențiale. Mai mulți studenți originari din Siria, care învață la Chișinău, îndeamnă cetățenii să voteze candidatul PAS la scrutinul din 13 noiembrie. Într-un filmuleț apărut pe internet, 3 studenții străini spun că și-ar dori ca și alți sirieni să emigreze în Moldova, pentru a scăpa de războiul din țara lor. În imaginile video, studenții declară că Moldova este locul perfect pentru refugiați. Ei încurajează moldovenii să o voteze pe Maia Sandu la funcția de președinte, pentru că ea ar putea îmbunătăți viața sirienilor care sunt în căutare de pace și liniște. Unul din studenți spune: „Aș încuraja moldovenii să voteze pentru Maia Sandu, deoarece ea ar putea îmbunătăți nu doar țara voastră, dar și o parte din țara mea, cel puțin viața acelor oameni care vin aici ca refugiați... Votați Maia Sandu!”. La sfîrșit, reporterul menționează că anterior presa a scris că Maia Sandu ar fi avut o înțelegere cu cancelarul german Angela Merkel să primească în Moldova 30 de mii de emigranți sirieni, în cazul în care va câștiga alegerile prezidențiale.

Prin Decizia nr. 27/155 din 17 octombrie 2016, postul de televiziune „Prime” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000089 din 24.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Prime” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000089 din 24.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „Prime” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000089 din 24.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

III. Canal 3

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 3”, cel mai mediatizat candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova a fost M. Sandu, cu 59,3% (0:05:20), fiind urmată de liderul PSRM, I. Dodon, cu 40,7% (0:03:40).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 3”, PAS a obținut cea mai mare pondere a mediatizării – 59,3% (0:05:20), fiind urmat de PSRM – cu 40,7% (0:03:40).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de 59,3%, iar cota bărbaților a constituit 40,7%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: „Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”. Astfel, la 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre o eventuală vizită a liderului PPDA, Andrei Năstase, la Moscova, la indicația lui Renato Usafii. Conform spuselor jurnalistului, vizita va fi mascată ca un eveniment electoral, în cadrul căruia Năstase se va întîlni cu alegătorii. Scopul discuțiilor ar fi ca Andrei Năstase să o

convingă pe Maia Sandu ca în schimbul susținerii în turul II de scrutin, ea să-i grațieze și să obțină încetarea urmăririi penale pe numele lui Grigore Karamalak și Renato Usafii. Totodată, jurnalistul menționează că în luna septembrie, Andrei Năstase a mai avut o vizită la Moscova, concomitent cu Renato Usafii, presa a scris atunci că aceștia au avut o întâlnire cu Grigore Karamalak. În cadrul subiectului lipsește poziția lui Andrei Năstase. Reporterul menționează că Andrei Năstase nu a confirmat, dar nici nu a infirmat preconizata sa vizită la Moscova.

Prin Decizia nr. 27/155 din 17 octombrie 2016, postul de televiziune „Canal 3” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000087 din 07.05.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Canal 3” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000087 din 07.05.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „Canal 3” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000087 din 07.05.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

IV. Canal 2

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 2”, partea dominantă a reflectării, de 62,1% (0:05:11), a fost dedicată M. Sandu, fiind urmată de I. Dodon, cu 37,9% (0:03:10).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Canal 2”, PAS a avut cea mai mare pondere – 62,1% (0:05:11), urmat de PSRM – cu 37,9% (0:03:10).

Maia Sandu și partidul pe care îl reprezintă au fost mediatizați în context pozitiv, neutru și negativ, iar Igor Dodon și PSRM au fost reflectați pozitiv și neutru.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost cea dominantă – 62,1%, iar cota bărbaților a constituit 37,9%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. Astfel, la 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre o eventuală vizită a liderului PPDA, Andrei Năstase, la Moscova, la indicația lui Renato Usafii. Conform spuselor jurnalistului, vizita va fi mascată ca un eveniment electoral, în cadrul căruia Năstase se va întâlni cu alegătorii. Scopul discuțiilor ar fi ca Andrei Năstase să o convingă pe Maia Sandu ca în schimbul susținerii în turul II de scrutin, ea să-i grațieze și să obțină încetarea urmăririi penale pe numele lui Grigore Karamalak și Renato Usafii. Totodată, jurnalistul menționează că în luna septembrie, Andrei Năstase a mai avut o vizită la Moscova, concomitent cu Renato Usafii, presa a scris atunci că aceștia au avut o întâlnire cu Grigore Karamalak. În cadrul subiectului lipsește poziția lui Andrei Năstase. Reporterul menționează că Andrei Năstase nu a confirmat, dar nici nu a infirmat preconizata sa vizită la Moscova.

Prin Decizia nr. 27/155 din 17 octombrie 2016, postul de televiziune „Canal 2” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000088 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Canal 2” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000088 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „Canal 2” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000088 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

V. Publika TV

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Publika TV”, M. Sandu a obținut cea mai mare pondere de reflectare – 57,5% (0:06:13), fiind urmată de I. Dodon, cu 42,5% (0:04:36).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Publika TV”, PAS a avut o prestație de 57,5% (0:06:13), fiind urmat de PSRM – cu 42,5 (0:04:36).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de 57,5%, iar cota bărbaților a constituit 42,5%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: *„Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex”*. Un grup de preoți, în frunte cu Episcopul de Bălți și Fălești, Markel, îndeamnă cetățenii să-l voteze în turul doi pe socialistul Igor Dodon. Ei își motivează îndemnul prin faptul că liderul PSRM susține Biserica ortodoxă, spre deosebire de Maia Sandu, care ar lupta împotriva Bisericii. Mai mult, potrivit preoților, fostul ministru al Educației este susținută de homosexualii din țara noastră. *„Nu vom putea acorda sprijin la votare unui candidat care este fățiș, dușmănos față de Biserică. Prezintă, pe bună dreptate, un pericol pentru societatea noastră creștină. Nu o dată și-a prezentat agresivitatea ei sau intoleranța agresivă și extremistă. Ce i-a împiedicat doamnei Maia Sandu icoanele în școală?”*, a spus Episcopul de Bălți și Fălești, Markel. Mai mulți preoți critică atitudinea Maiei Sandu față de Biserică și de valorile creștine. Preotul Roman Pintelii a declarat că: *„Nu am văzut-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, față de copii, față de starea lor morală, psihică, de educația creștinească. Ba dimpotrivă, a lăsat școala pe mîna minorităților sexuale, prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mîrșav și întunecat”*. Preoții au făcut un apel către toți enoriașii și i-au îndemnat să se gândească înainte de a merge la vot și să aleagă un președinte creștin. *„Jubiți creștini, eu vă îndemn să ieșiți cu toții, să vă faceți datoria de creștin, de cetățean al Republicii Moldova. Să votați corect și să vă apară în casele voastre soarele dreptății”*, a declarat preotul Ioan Grigoraș.
- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. Astfel, la 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre o eventuală vizită a liderului PPDA, Vasile Năstase, la Moscova, la indicația lui Renato Usatîi. Conform spuselor jurnalistului, vizita va fi mascată ca un eveniment electoral, în cadrul căruia Năstase se va întîlni cu alegătorii. Scopul discuțiilor ar fi ca Andrei Năstase să o convingă pe Maia Sandu ca în schimbul susținerii în turul II de scrutin, ea să-i grațieze și să obțină încetarea urmăririi penale pe numele lui Grigore Karamalak și Renato Usatîi. Totodată, jurnalistul menționează că în luna septembrie, Andrei Năstase a mai avut o

vizită la Moscova, concomitent cu Renato Usatîi, presa a scris atunci că aceștia au avut o întâlnire cu Grigore Karamalak. În cadrul subiectului lipsește poziția lui Andrei Năstase. Reporterul menționează că Andrei Năstase nu a confirmat, dar nici nu a infirmat preconizata sa vizită la Moscova.

Prin Decizia nr. 27/155 din 17 octombrie 2016, postul de televiziune „Publika TV” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000090 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Publika TV” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000090 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „Publika TV” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000090 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

VI. TV 7

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „TV 7”, M. Sandu a fost reflectată în volum de 50,9% (0:09:44), fiind urmată de I. Dodon, cu 49,1% (0:09:24).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „TV 7”, PAS a fost mediatizat în volum de 50,9% (0:10:46), fiind urmat de PSRM, cu 49,1% (0:10:24)

Maia Sandu și partidul pe care îl reprezintă au fost mediatizați în context accentuat pozitiv, iar Igor Dodon și PSRM au avut parte de o tratare accentuat negativă.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a constituit 53,6%, iar cota femeilor – 46,4%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2): *„Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceleiași gen de programe și la aceeași oră, timp de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”*; și alin. (3) Codul audiovizualului: *„Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial”*. PAS și candidatul său la funcția de șef al statului au fost favorizați printr-o mediatizare accentuat pozitivă, iar PSRM și candidatul acestuia au fost mediatizați în context accentuat negativ.

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „TV 7” a fost sancționat cu avertizare publică pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082519 din 03.12.10 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului).

VII. Accent TV

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Accent TV”, M. Sandu a avut cea mai mare pondere de reflectare în știri – 60,7% (0:38:46), fiind urmată de I. Dodon, cu 39,3% (0:25:09).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Accent TV”, partea dominantă a reflectării, de 51,2% (0:38:46), a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 48,8% (0:37:00).

I. Dodon și partidul pe care îl reprezintă au fost reflectați în context neutru, negativ și pozitiv, iar M. Sandu și PAS au fost mediatizați în context accentuat negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de 56,1%, iar cota bărbaților a constituit 43,9%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2): *„Acordînd timpî de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpî de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”*; și alin. (3) Codul audiovizualului: *„Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial”*. Astfel, se atestă un dezechilibru între PAS și candidatul acestuia, M. Sandu, cu celălalt candidat electoral și subiect politic. PAS și candidatul său la funcția de șef al statului au fost mediatizați în context accentuat negativ.
- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. Astfel, la 04.11.2016 a fost difuzat un subiect despre conferința de presă susținută de un grup de preoți în frunte cu Episcopul de Bălți și Fălești, Markel, care îndeamnă cetățenii să-l voteze pe I. Dodon, ca pe un bun creștin și patriot, și invers, să nu o voteze pe M. Sandu, care este necreștină și nepatriotă: *„Încă o dată îndemn creștinii ca nici într-un caz să nu-și dea votul pentru Maia Sandu, pentru că în sensul acesta ei vin cu aportul său la distrugerea a tot ce numim noi duhovnicie, a tot ce numim noi Biserica, a tot ce numim credință”*. În cadrul subiectului se mai menționează că, potrivit declarațiilor lui Markel, în anul 2013 liderul PAS a introdus în bibliotecă cartea „Enciclopedia vieții” și a refuzat să o retragă în pofida protestelor părinților și a Bisericii. La 12 august 2013 a interzis să fie aghezmuți copiii la festivitățile de 1 septembrie și la 23 mai 2013, aceasta a votat împreună cu Guvernul concesionarea Aeroportului, adăugînd pagube Bugetului de Stat. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) (*„informația care compune știrea să fie veridică”*) și b) (*„să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”*), art. 10 alin. (5) (*„Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”*) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 (*„Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”*) și art. 7 (*Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate*) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect despre investigația efectuată de echipa „Accent TV” cu privire la semnificația culorii galbene pe care a ales-o M. Sandu de a merge în turul II de scrutin. Conform lui A. Babaițev, candidat în științe filozofice: *„Începînd cu sec. al XVI-lea, culoarea galbenă este culoarea trădării, minciunii, invidiei, nepermanenței, dezonoarei. Pălăriile galbene sînt semnul unor funcții nerealizate, inele pe pelerine – stigma evreilor, casă galbenă – casă de nebuni”*. *„În politică, deseori culoarea galbenă se utilizează pentru identificarea trădătorilor și a celor care fură sau, pur și simplu, se utilizează culoarea galbenă pentru a oferi negativism unei teme concrete. În anul 1986, culoarea galbenă a preluat o semnificație politică. Anume atunci, în iarna anului 1986, pe insula Filipine s-a declanșat ceea ce experții vor numi mai tîrziu revoluție artificială. Toate metodele acestei revoluții,*

inclusiv purtarea unei panglici galbene, au fost experimentate anume atunci. Doar peste trei ani, în Cehia s-a declanșat Revoluția Galbenă. O astfel de revoluție a avut loc în mai multe țări din Europa. Culoarea galbenă este legată și de evenimentele care au avut loc în Ucraina, acolo unde s-a declanșat un adevărat război. Și iată, culoarea galbenă din nou revine în politică. La fel cum în 2005, aceste panglici și fulare au fost purtate de către Victor Iușcenko și Iulia Timoșenko, acum Maia Sandu și adepții PPDA fac același lucru. Unde a ajuns Ucraina cred că nu este nevoie să amintim. Experții și analiștii politici se întrebă: ce pregătește Maia Sandu? O nouă revoluție? O revoluție? Adună o armată pentru a declanșa un val de proteste după rezultatele primului tur? De aceea, misiunea oamenilor cu rațiune este de a nu permite acestor flori otrăvitoare să declanșeze o revoluție". Pe tot parcursul subiectului sînt difuzate secvențe video cu conflicte armate în care apar militari care împușcă, orașe devastate etc.

La 04.11.2016 a fost prezentat un subiect despre declarațiile a trei studenți sirieni care își fac studiile în Republica Moldova. În cadrul subiectului se afirmă că în toiu campaniei electorale, la o săptămînă înainte de alegeri, pe internet a apărut un film în care studenți de proveniență arabă ce se află în țara noastră îndeamnă oamenii să o voteze pe Maia Sandu. Aceasta s-a întîmplat după ce pe un site de informare din Republica Moldova a apărut o știre în care se menționează că Maia Sandu i-ar fi promis cancelarului german Angela Merkel că, în cazul în care cîștigă alegerile, aceasta va primi în Moldova 30.000 de imigranți sirieni. Conform jurnalistei, în filmul care a apărut pe rețelele de socializare, emigranții sirieni povestesc despre compatrioții săi și despre dorința lor de a veni în Republica Moldova. Urmează declarațiile acestora: „Sirienii nu au unde pleca. De aceea, eu cer autorităților din Republica Moldova să-i primească pe oamenii din Siria”; „Noi sîntem un popor foarte prietenos. Poate veți găsi unu sau cîțiva nebuni și violenți. Dar, în marea majoritate, sîntem foarte buni. Aici vom avea o șansă de a supraviețui, de a începe o nouă viață”.

- Art. 7 alin. (4) lit. a) („informația care compune știrea să fie veridică”) din Codul audiovizualului. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect în care președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, a declarat că în turul II de scrutin îl va susține pe socialistul I. Dodon. Acesta și-a îndemnat susținătorii să-l voteze pe I. Dodon. Cu referire la candidatul PAS, M. Sandu, R. Usatîi a declarat că nu poate să o susțină din motivul că aceasta „este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc”. Lipsese poziția liderului PAS, M. Sandu, pentru a confirma sau infirma cele declarate de R. Usatîi. Este de menționat că la 02.11.2016, postul de televiziune „Accent TV” a difuzat un subiect în care deputatul PLDM, C. Lucinschi, a clarificat situația cu privire la afirmațiile că M. Sandu a fi un proiect al lui V. Plahotniuc și al Washingtonului. Conform politicianului, aceasta nu este nici un proiect al lui V. Plahotniuc și nici a Washingtonului. Mai mult ca atît, Washingtonul nu a investit nici un dolar în campania electorală a M. Sandu. Acestea și alte declarații referitoare la sinceritatea, bunul-simț și indiferența totală față de bani a candidatului PAS au fost expuse de C. Lucinschi în cadrul emisiunii „Дело и принцип”.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) („informația care compune știrea să fie veridică”) și c) („Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”), art. 10 alin. (5) („Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 („Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. La 03.11.2016 a fost difuzat subiectul despre declarația lui D. Ciubașenco de a-l susține

pe I. Dodon în turul II: „*Eu susțin candidatura lui Igor Dodon în turul II. Îl susțin pe Igor Dodon fără doar și poate. Aceasta trebuie de făcut, deoarece dacă nu vom alege un candidat de stînga, distrugerea țării, ceea ce se întîmplă deja de 7 ani, va continua. Maia Sandu astăzi este întruchiparea răului. Ea reprezintă acea putere care în toți acești ani a distrus Moldova. După comportamentul agresiv al susținătorilor Maiei Sandu deja acum se vede că ei pregătesc un Maidan la Chișinău. Ei împing poporul moldovenesc la un război civic. Eu îi îndemn pe cei care m-au votat în primul tur, pe 13 noiembrie să-l voteze pe Igor Dodon*”. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu.

La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect despre declarațiile lui S. Mocanu, președintele Mișcării Antimafia. Acesta a declarat: „*Plahotniuc, la ora actuală, face campanie pentru Maia Sandu. Dovadă este cum a votat Grozeștiul. Dumnezeuastră cum credeți, că satul de baștină al lui Plahotniuc a votat pentru Maia Sandu fără permisiunea lui. Oamenii lui Plahotniuc au făcut campanie pentru Maia Sandu. Pentru turul II îi mobilizează și mai mult*”. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu.

Prin Decizia nr. 27/155 din 17 octombrie 2016, postul de televiziune „Accent TV” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082905 din 23.12.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Accent TV” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082905 din 23.12.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „Accent TV” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082905 din 23.12.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

VIII. PRO TV CHIȘINĂU

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, liderul PSRM, I. Dodon, a fost mediatizat cu 51,7% (0:17:11), fiind urmat de M. Sandu – cu 48,3% (0:16:03).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „PRO TV CHIȘINĂU”, PSRM a acumulat 52,0% (0:18:02), urmat de PAS – cu 48,0% (0:16:38).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a fost cea de 52,5%, iar cota femeilor a constituit 47,5%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la prevederile legislației electorale.

IX. Jurnal TV

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Jurnal TV”, partea dominantă a reflectării în știri a fost obținută de M. Sandu – 56,0% (0:37:27), fiind urmată de I. Dodon, cu 44,0% (0:29:22).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Jurnal TV”, partea dominantă a reflectării, de 55,9% (0:37:32), a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 44,1% (0:29:39).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ, într-un mod dezechilibrat, candidatul PSRM fiind defavorizat, iar candidatul PAS fiind favorizat.

În perioada de raport, din numărul total de subiecți politici, cota femeilor a fost de 55,4%, iar cota bărbaților a constituit 44,6%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2) și alin. (3) Codul audiovizualului: *„Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timp de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”*; *„Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial”*. Astfel, se atestă un dezechilibru între PAS și candidatul acestuia, M. Sandu, cu celălalt candidat electoral și subiect politic. PAS și candidatul acestuia la funcția de președinte al Republicii Moldova au fost mediatizați în context evident pozitiv.

Prin scrisoarea nr. 372-E/04 din 24.11.2016, postul de televiziune „Jurnal TV” a declarat că nu este de acord cu rezultatele monitorizării și cer ca CCA să adopte o decizie de încetare a examinării raportului de monitorizare a postului „Jurnal TV”. Ca urmare a examinării scrisorii nominalizate, s-a constatat netemeinicia acesteia.

Prin Decizia nr. 29/168 din 24 octombrie 2016, postul de televiziune „Jurnal TV” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 073710 din 03.07.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Jurnal TV” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 073710 din 03.07.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „Jurnal TV” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 073710 din 03.07.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului).

X. N4

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „N 4”, M. Sandu a acumulat 52,4% (0:09:41), fiind urmată de I. Dodon – cu 47,6% (0:08:47).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „N 4”, PAS a fost mediatizat 51,9% (0:09:41), fiind urmat de PSRM – cu 48,1% (0:08:59).

I. Dodon și partidul pe care îl reprezintă au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ, iar M. Sandu și PAS au fost reflectați în context accentuat pozitiv.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de 56,6%, iar cota bărbaților a constituit 43,4%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la prevederile legislației electorale.

- Art. 7 alin. (2) și alin. (3) Codul audiovizualului: *„Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timp de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”*; *„Pentru*

încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial". Astfel, PAS și candidatul acestuia la funcția de șef al statului au fost favorizați printr-o mediatizare accentuat pozitivă.

- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse*". La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect în care președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, a declarat că în turul II de scrutin îl va susține pe socialistul I. Dodon. Acesta și-a îndemnat susținătorii să-l voteze pe I. Dodon. Cu referire la candidatul PAS, M. Sandu, R. Usatîi a declarat că nu poate să o susțină din motivul că aceasta *„este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc*". Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu, pentru a confirma sau infirma cele declarate de R. Usatîi.

La 04.11.2016 a fost prezentat un subiect despre rezultatele alegerilor din 30 octombrie obținute de liderul PL, M. Ghimpu. A fost difuzată o secvență video în care M. Ghimpu este întrebat de către moderatorul emisiunii dacă nu se gîndește la o eventuală demisie de onoare din funcția de președinte PL. M. Ghimpu: *„Eu nu sînt Maia Sandu sau Igor Dodon, care au ieșit în turul II, amăgind cetățenii, că o să mărească pensiile, salariile, lupta cu corupția. Uitați-vă, Maia Sandu spune că va lupta cu corupția. Cum să lupți cu corupția dacă tu ești înconjurată de cei care au furat Banca de Economii? Și Dodon, la fel, înconjurat de... El personal... și încă acela lua credit din Banca de Economii*". Lipsește poziția candidaților electorali I. Dodon și M. Sandu.

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „N 4” a fost sancționat cu avertizare publică pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082882 din 18.05.11 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului).

XI. Realitatea TV

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Realitatea TV”, M. Sandu a avut cea mai mare pondere de reflectare în știri – 54,9% (0:03:57), fiind urmată de I. Dodon, cu 45,1% (0:03:15).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Realitatea TV”, cea mai mare pondere de reflectare, de 53,1% (0:03:57), a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 46,9% (0:03:29).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ.

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota femeilor a fost de 54,9%, iar cota bărbaților a constituit 45,1%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la legislația electorală.

XII. Ren Moldova

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Ren Moldova”, I. Dodon a obținut 54,1% (0:09:24), fiind urmat de M. Sandu, cu 45,9% (0:07:59).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „Ren Moldova”, PSRM a fost reflectat în volum de 59,1% (0:11:31), urmat de PAS, cu 40,9% (0:07:59).

Maia Sandu și partidul pe care îl reprezintă au fost mediatizați în context pozitiv, neutru și negativ, iar Igor Dodon și PSRM au fost reflectați pozitiv și neutru.

În perioada de raport, din numărul total de subiecți politici, cota bărbaților a fost de 59,3%, iar cota femeilor a constituit 40,7%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2): „Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timp de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”; și alin. (3) din Codul audiovizualului: „Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial”. Astfel, se atestă un dezechilibru între PSRM și candidatul acestuia, I. Dodon, cu celălalt candidat electoral și subiect politic.
- Art. 7 alin. (4) lit. a) („informația care compune știrea să fie veridică”) și b) („să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”), art. 10 alin. (5) („Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 („Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”) și art. 7 (Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. Astfel, la 02.11.2016 a fost difuzat un subiect despre un video plasat pe internet în care se afirmă că Maia Sandu ar fi membră a Lojei Masonilor. Conform celor declarate de autorul acestui video, Maia Sandu ar fi fost acceptată în rîndurile masonilor pe timpul cînd își făcea studiile la Harvard. Tot masonii ar fi decis ca ea să devină președinte al Republicii Moldova, primind indicații concrete pe care ar fi trebuit să le realizeze: „Если Мая Санду станет президентом страны, Массонские Ложки получат неограниченные возможности внедрять в Молдову программу по стерилизации населения путем вакцинации, уничтожения православия и насаждения всеобщего разврата”. Poziția Maiei Sandu lipsește pentru a confirma sau nega conținutul acestui video. La final se anunță că Maia Sandu nu a venit cu o reacție referitor la afirmațiile făcute acest video.

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „Ren Moldova” a fost sancționat cu avertizare publică pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000006 din 07.12.12 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), alin. (3), și alin. (4) lit. a), b) și c) precum și art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului).

XIII. NTV Moldova

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „NTV Moldova”, M. Sandu a avut cea mai mare pondere de reflectare în știri – 71,8% (1:02:14), fiind urmată de I. Dodon – cu 28,2% (0:24:28).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „NTV Moldova”, partea dominantă a reflectării, de 67,8% (1:03:13), a acumulat PAS, fiind urmat de PSRM – cu 32,2% (0:30:05).

I. Dodon și PSRM au obținut o prezență pozitivă, neutră și negativă, iar M. Sandu și PAS au fost mediatizați în context accentuat negativ. În perioada de raport, din numărul total de subiecți politici, cota femeilor a fost cea dominantă – 67,8%, iar cota bărbaților a constituit 32,2%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport au fost atestate derogări de la:

- Art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului: „Acordînd timp de antenă unui partid sau unei mișcări politice pentru propagarea pozițiilor acestora, radiodifuzorul

trebuie să ofere, de asemenea, în cadrul aceluiași gen de programe și la aceeași oră, timpi de antenă altor partide și mișcări politice fără tergiversări neîntemeiate și fără a favoriza un partid anume, indiferent de procentajul reprezentării sale parlamentare”; „Pentru încurajarea și facilitarea exprimării pluraliste a curentelor de opinie, radiodifuzorii au obligația de a reflecta campaniile electorale în mod veridic, echilibrat și imparțial”. Astfel, se atestă un dezechilibru între PAS și candidatul acestuia, M. Sandu, cu celălalt candidat electoral și subiect politic. PAS și candidatul acestuia la funcția de Președinte al Republicii Moldova au fost mediatizați în context accentuat negativ.

- Art. 7 alin. (4) lit. a) („informația care compune știrea să fie veridică”) și b) („să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri”), art. 10 alin. (5) („Radiodifuzorii sînt obligați să asigure obiectivitatea informării consumatorului de programe, favorizînd libera formare a opiniilor”) din Codul audiovizualului, cît și art. 3 („Informațiile prezentate în cadrul programelor de știri și de actualități trebuie să se bazeze pe fapte și date ale căror veridicitate poate fi stabilită prin metode corespunzătoare de verificare”) și art. 7 (Radiodifuzorul care distorsionează intenționat informația, face acuzații nefondate, folosește neautorizat fotografii, imagini video și alte surse, ori calomniază, săvîrșește abateri profesionale de maximă gravitate) din Codul de conduită al radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 127 din 26.12.2007. La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect cu titlul „Râsurile galbene”, în care se relatează că „Maia Sandu, candidatul PAS, PPDA și PLDM, a preluat strategiile celui care a adus-o în politică, însă nu și culorile partidului. Aceasta e singura diferență dintre Vlad Filat și mult mai palida Maia Sandu, care și-a adjudecat culoarea galbenă în campania electorală. În rest, aceleași acțiuni și tactici, inclusiv atitudinea arogantă și sfidătoare în raport cu jurnaliștii care îi pun întrebări incomode. În cadrul unei conferințe de presă, Maia Sandu a ieșit înconjurată de o armată de acolii, cu panglici galbene la piept, care și-au scaldat idolul în laude. La întrebarea unei jurnaliste de la NTV Moldova legată de faptul că susținerea lui Plahotniuc a contribuit la rezultatele Maiei Sandu, aceasta nu a răspuns, dar a rînjit împreună cu membrii PAS, spunînd: „Iată și răspunsul la întrebarea dvs.”. Reporter: „Maia Sandu reacționează astfel la toate întrebările jurnaliștilor care nu reprezintă ocolul său de susținători. Cînd este întrebată de păcatele sale, ea arată cu degetul spre oponentul său, Igor Dodon, adică exact cum făcea la vremea sa mentorul ei, Vlad Filat. Astfel de cazuri au existat cu duimul în cariera politică a fostului lider al Maiei Sandu. Nici un alt ortac al Maiei Sandu nu a evoluat mai mult de acest nivel. Ciudată atitudine a unor politicieni scoși la înaintare peste noapte în numele viitorului european al Republicii Moldova. Mai mult de ură și dușmănie, aceștia nu au lăsat și nu au promovat nimic pînă acum. Maia Sandu are ceva în plus. Are meritul de a contribui la legalizarea furtului miliardului de dolari din sistemul bancar. Deși a votat pentru ca acești bani să fie puși pe umerii cetățenilor, domnișoara galbenă a politicii moldovenești mai vrea bani de la aceștia”. În acest context, este difuzat spotul electoral al candidatului PAS, M. Sandu, în cadrul căruia ea vine cu următorul mesaj: „Vă îndemn să faceți contribuții la această campanie. Fiecare după posibilitate. Contribuțiile voastre vor face diferența. Prin aceste contribuții veți ajuta un candidat onest, integru, să câștige aceste alegeri. Donațiile le puteți face la oficiul PAS sau prin transfer bancar”. În continuare, reporterul vine cu concluzia: „Cu alte cuvinte, Maia Sandu a ridicat mîna pentru ca miliardele furate să devină datorie publică, iar acum întinde mîna ca poporul s-o ajute să fie președinte”. Concluzia acesteia este urmată de imagini cu M. Sandu care zîmbește, împreună cu susținătorii săi. Apoi urmează o secvență montată cu fraza spusă anterior de M. Sandu: „Iată și răspunsul la întrebarea dvs.”. Subiectul se finalizează cu o apariție pe ecran a explicației: „A rîde galben = a rîde fals, silit (prefăcându-se că se bucură)”. Reporterul vine cu fraza: „A sosit toamna, anotimpul râsurilor galbene”.

La 01.11.2016 a fost difuzat un subiect în cadrul căruia se afirmă că *„candidatul PAS este succesoarea unui grup de funcționari corupți, dornici să preia puterea pentru a scăpa de pușcărie și de dosare penale. Această idee a prins contur după ce analiștii au identificat că Maia Sandu beneficiază de sprijinul aceluiași persoane care l-au susținut pe Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare. Recent, Maia Sandu a devenit protagonista unui film în care este prezentată ascensiunea ei prin minciună în politica moldovenească. Pe parcursul ultimelor luni, dar mai ales în campania electorală, analiștii din tabăra oligarhilor Țopa, dar și foștii susținători aprigi ai lui Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare, încearcă să-l prezinte pe candidatul PAS drept lider național. Analiștii spun că cetățenilor li se impune ideea că Sandu este cel mai popular și cel mai sincer politician doar pentru a-i ascunde trecutul plin de păcate în calitatea sa de ministru al Educației. Autorii unui film realizat de portalul analitic *ava.md* au menționat că activitatea Maiei Sandu a demarat chiar de la bun început cu minciuni, atunci când Filat a propus-o pentru funcția de ministru al Educației. În acel moment, când Vlad Filat a invitat-o pe economista Sandu să ocupe funcția, nu se știe de ce, anume de ministru al Educației, contractul ei cu Banca Mondială deja expirase și nu a fost prelungit. Cu alte cuvinte, în acea perioadă, Maia Sandu nu era un angajat de succes la o organizație financiară globală, ci o americană șomeră, fără perspectivă. Așadar, invitația într-o funcție în Guvernul patriei relativ uitată a fost o salvare pentru ea. Autorii filmului susțin că și aderarea Maiei Sandu la PLDM a fost un joc de minciuni, care trădează lipsa de sinceritate a candidatei. În data de 7 septembrie 2014, Maia Sandu a anunțat public despre aderarea la PLDM”. Urmează secvența video în care M. Sandu anunță că va adera la PLDM: „Aleg și eu să devin membru al echipei PLDM pentru a contribui la mișcarea înainte a țării”.*

În continuare, reporterul susține că în campania parlamentară din 2014, Maia Sandu a făcut agitație electorală și a încercat să convingă oamenii că PLDM este cel mai bun, dar tăcea despre legalizarea furtului miliardului din sistemul bancar și concesionarea Aeroportului, pentru care și-a dat votul. Urmează o secvență din arhivă în care M. Sandu vine cu următorul mesaj: *„Eu sînt aici în calitate de candidat pe lista PLDM. Anume această guvernare a făcut cel mai mult pentru parcursul european al țării. PLDM a fost locomotiva acestei guvernări pe calea integrării europene”.* În continuare, reporterul vine să accentueze că deja după un an, M. Sandu a schimbat macazul. În 2015, când Filat nu mai era prim-ministru, actuala candidată pentru șefia statului spunea, în cadrul unei emisiuni, că nu este membru PLDM. Autorii filmului susțin că Maia Sandu s-a dezis total de declarațiile sale privind aderarea la PLDM, după ce Filat a fost arestat (secvență din film, melodie dramatică pe fundal și culori alb-negru). O poziție unică. Maia Sandu a fost membru PLDM și, în același timp, nu a fost membru PLDM. După arestarea lui Filat și trecerea PLDM în opoziție, Maia Sandu a făcut, rapid, alegerea: Nu am fost. Nu am făcut parte. Nu am fost implicată. Convinsă în 2014 că doar PLDM poate duce Moldova spre un viitor mai bun, în decembrie 2015 ea s-a declarat dezamăgită de clasa politică, anunțând că lansează o nouă mișcare pentru crearea unui nou partid politic. Se dă secvență video din arhivă în care M. Sandu declară: *„Să pornim o mișcare care să demoleze sistemul corupt, să aducă o clasă politică nouă”.* Reporterul face trimitere la mai mulți analiști politici care nu cred în sinceritatea ei, cu atât mai mult că astăzi ea este înconjurată de foștii susținători ai fostului ei șef de partid Vlad Filat. Recent, mai mulți deputați din primul Parlament și-au exprimat susținerea pentru candidatul PAS, accentuând că Sandu nu ar avea pe nimeni în spate: *„Maia Sandu nu reprezintă un partid și nu reprezintă un grup de partide. Maia Sandu reprezintă poporul Republicii Moldova”.* Aceleași forțe care au stat în spatele lui Filat o susțin acum pe Sandu, iar toată operațiunea politică ce o are drept element central pe Maia Sandu este îndreptată spre reanimarea fostului PLDM, indiferent de forma și denumirea pe care le va adopta. Spre finele subiectului este prezentată fraza M. Sandu în care susține: *„Eu sînt aici în calitate de candidat pe lista PLDM. Anume această guvernare a făcut cel*

mai mult pentru parcursul european al țării. PLDM a fost locomotiva acestei guvernări pe calea integrării europene”.

La 02.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „*Sandu cerșește voturile tinerilor*”, în cadrul căruia se relatează despre nemulțumire M. Sandu de participarea slabă a tinerilor la scrutinul din 30 octombrie 2016. Jurnalistul vine cu comentariile că liderul PAS constată că studenții au manifestat indiferență și nu au mers la urnele de votare din cauză că sînt decepționați și dezamăgiți de situația din țară. Pe de altă parte, experții în educație consideră că actualii studenți sînt tinerii care au susținut bacalaureatul în timp ce Maia Sandu era ministru al Educației și își amintesc de reformele draconice pe care le-a promovat în raport cu ei. Mai mult, au fost organizate și proteste împotriva actualului candidat PAS, PPDA și PLDM. Maia Sandu și-a exprimat nemulțumirea față de pasivitatea acestei categorii de alegători. În opinia ei, de vină ar fi dezamăgirea tinerei generații de situația din țară. În acest sens, sînt difuzate secvențe în care M. Sandu își exprimă poziția vizavi de rata mică a participării tinerilor la votare: „*Tinerii sînt decepționați. O parte din ei, o bună parte sînt plecați peste hotare tocmai din motiv că acasă se trăiește foarte greu*”. Această declarație a M. Sandu reporterul o comentează precum că oamenii care au lucrat în domeniu în perioada în care liberal-democrata Maia Sandu conducea domeniul educației spun că tinerii și studenții despre care astăzi vorbește candidatul pentru funcția de președinte Maia Sandu sînt foștii elevi din acea perioadă. Condițiile dure, impuse atunci elevilor de către Maia Sandu, i-au descurajat pe mii de tineri. Lăsați fără atestate și diplome, ei au fost nevoiți să plece din țară. În continuare este dată sincron opinia „unui lucrător didactic”: „*Copiii au plecat deoarece au văzut metoda barbară cu care se luptă guvernării cu ei, și anume Maia Sandu. Asta este o metodă barbară, deoarece copiii trebuie susținuți. Mai întîi trebuia copiii susținuți, după asta să li se aplice camerele astea. Eu spun înc-o dată: Noi aveam nevoie de reforma în educație, dar nu a tăia de la coadă*”. Pentru o continuitate a gândurilor, reporterul menționează că metodele Maiei Sandu sînt aplicate și astăzi de către guvernare. Iată cum o pomenesc pe ministrul Educației, Maia Sandu, tinerii și părinții cînd își amintesc despre zeci de kilometri parcurși pe jos, pe ploaie și ninsoare, pentru a ajunge la școala din altă localitate, după ce satul lor a fost lăsat fără educație. Ideile preluate de Maia Sandu din Occident au lăsat sute de localități fără școală, iar tinerii pe care s-a supărat Maia Sandu pentru pasivitatea la alegeri pleacă din satele fără școală tocmai pentru că le-a fost furată perspectiva acasă. Mandatul de ministru al Maiei Sandu în guvernele Filat și Leancă au fost însoțite mereu de proteste ale tinerilor. După ce i-a provocat să o urască, acum le cerșește votul (imagini din arhivă în care tinerii strigă „*Jos Maia Sandu! Demisia!*”). Urmează fraza M. Sandu: „*Și vreau să le spun că-i așteptăm și la scrutinul în turul II, pe 13 noiembrie*”. Aceasta este însoțită de difuzarea unor imagini din arhivă în care tinerii strigă în cor: „*Nu vrem camere la BAC! Maia Sandu jos!*”. În acest context, se dă sincron: „*Maia Sandu și-a adus aminte de tineri în campania electorală. Unde era Maia Sandu cînd sute de părinți plîngeau și solicitau o întîlnire cu dumneaei la Ministerul Educației? Copiii, avînd note negative la bacalaureat, nu știau ce să facă. Și-a adus aminte de tineri în momentul în care are nevoie de voturi. Doamnă Maia Sandu, nu cerșiți votul de la tineri pentru că n-o să-l primiți*”. La finele subiectului, reporterul vine să specifice că Maia Sandu a fost ministru al Educației în perioada 2012-2015.

Tot la 02.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „*Groparul școlilor nu poate fi președinte*”. În cadrul subiectului se menționează că M. Sandu a promovat reforme ce au dus la închiderea a sute de școli din toată țara și i-au determinat pe tineri să ia drumul pribegiei. De aceea, nu merită să fie președinte. De această părere sînt oamenii care au criticat-o pe Maia Sandu și pentru modul în care au fost organizate examenele de bacalaureat. Ei spun că, din cauza camerelor de supraveghere, încă în anul 2012 zeci de mii de tineri au abandonat studiile și au plecat la muncă peste hotare. Reforma privind optimizarea instituțiilor de învățămînt, inițiată de către Maia Sandu, a fost primită cu multă reticență de către elevi și părinți și a scandalizat întreaga societate. În continuare

sînt date sincroane cu cîțiva cetățeni nemulțumiți de „acțiunile” M. Sandu: *„Sandu a închis școlile în toată țara. 50 de mii de copii nu au unde să învețe. Unde-i logica? Unde sînt școlile?”*; *„Toți o critică, fiindcă ori cu camerele de luat de vederi, ori fără camera de luat vederi, care au plătit și au băgat bani, aceia vor băga și mai departe. Pur și simplu, buznăresc părinții pînă la urmă. Dacă va face așa și mai departe, mulți nu vor învăța și viitorul nostru se va stinge”*; *„Din cauza reformelor făcute de Maia Sandu, mulți tineri nu susțin examenele de BAC și sînt nevoiți să plece la negru peste hotare. În rezultat se primește un haos în țara noastră”*. În continuare, reporterul a declarat că sînt și oameni care nu au uitat că Maia Sandu este succesoarea unui grup de funcționari corupți, inclusiv a fostului premier Vlad Filat, condamnat la 9 ani de închisoare pentru corupere pasivă și trafic de influență. Declarațiile acestuia sînt urmate de un sincron: *„Maia Sandu a lucrat la bancă și în Guvernul condus de Filat. Cum poate ea să lupte împotriva corupției dacă a fost în aceeași structură? Atunci ea a fost sub conducerea lui Filat, iar acum – sub conducerea lui Plahotniuc. Nu va fi nici o schimbare dacă ea va deveni președinte”*. La finele subiectului, drept concluzie reporterul afirmă: *„de asemenea, oamenii spun că au înțeles că Maia Sandu este un politician condus de forțe externe, care nu face altceva decît să promoveze interese obscure. Candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de președinte al țării a fost membru al guvernelor conduse de Vlad Filat, Chiril Gaburici și Iurie Leancă. Mai mulți reprezentanți ai partidelor de stînga au declarat că Maia Sandu este un proiect al Occidentului și a fost lansat pentru a consolida influența SUA și UE în Republica Moldova”*.

Un alt subiect difuzat la 02.11.2016, cu titlul *„Minciuna, arma saltimbancilor”*, vine să accentueze că ura și frica sînt pilonii pe care se ține strategia candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM pentru funcția de șef al statului. Pentru că Maia Sandu intră în turul doi al alegerilor cu un handicap de peste 11 la sută dintre voturi, iar stafful acesteia este conștient că acesta nu poate fi depășit, presa ancorată în promovarea succesoarei lui Filat recurge la falsuri grosolane. Pentru asta, la înaintare au fost scoși cei mai buni și mai învechiți în acest tip de meserie. Ei vor să-i convingă pe tineri că dacă Maia Sandu nu va fi președinte, în țara noastră va veni apocalipsa. Falsificarea culorilor, schimbarea accentelor, denaturarea faptelor – acest arsenal este utilizat frecvent și abil de către unii angajați ai trusturilor media controlate de clanurile oligarhice. În continuare este dat un sincron cu Constantin Cheianu din cadrul emisiunii „Mai pe scurt”: *„Trebuie să știți că dacă-l vom alege pe Dodon, România o să se uite cu totul altfel la noi, cei care vrem pașapoarte românești”*. Ca urmare la cele spuse de Cheianu, reporterul vine cu replica: Constantin Cheianu de la Jurnal TV, televiziune controlată de condamnații revanșarzi Victor și Viorel Țopa, vrea să-i determine pe tineri să o voteze pe Maia Sandu, nu cu argumente de ordin social-economic, ci cu absurdități. Iată ce spunea același Cheianu despre Maia Sandu cu patru luni înainte de alegerile prezidențiale, după ce au fost făcute publice rezultatele unui sondaj sociologic în care partidul Maiei Sandu era pe locul doi în topul preferințelor electorale. În continuare este difuzat un alt sincron cu C. Cheianu din cadrul aceleiași emisiuni din arhivă: *„Dvs. vă vine a crede că un partid care a fost înregistrat cu o lună în urmă la Ministerul Justiției poate ajunge atît de repede pe locul doi în preferințele moldovenilor? Îi umflăm artificial ratingul Maiei Sandu. În primul tur, la 30 octombrie, ea cu greu trece-n turul II și-acolo nu are cum să-l bată pe Dodon. Maia Sandu nici măcar nu trece-n turul II, deoarece Plahotniuc o să bage tot felul de Leancă, Ghilețchi și alții care să rupă voturi de pe dreapta”*. Drept concluzie, reporterul încheie subiectul cu ideea că acum nici *„Cheianu și nici alți susținători ai Maiei Sandu nu mai sînt surprinși de faptul că aceasta a ajuns în turul II al alegerilor și nimeni nu le cere socoteală saltimbancilor, pentru că una au zis acum patru luni și alta fumează acum. Asta îi încurajează pe cei din urmă să ia cu asalt noi culmi în materie de falsificare a adevărului și de inducere a fricii și urii”*.

La 03.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul *„Masca de manager occidental a Maiei”*, în cadrul căruia se afirmă că sub masca unui manager de înaltă clasă, cu studii în America, a Maiei Sandu, care promite să lupte împotriva corupției, se ascunde un

politician care vrea să promoveze doar interese de grup. De această părere sînt mai mulți experți care pun la îndoială sinceritatea și corectitudinea candidatului comun al PAS, PPDA și PLDM. Asta pentru că acțiunile Maiei Sandu sînt parcă trase la indigo cu cele ale fostului ei șef de partid, Vlad Filat... Deși susținea că se bazează exclusiv pe calitățile profesionale ale angajaților, așa cum se practică în Occident, Maia Sandu a acționat diametral opus. A promovat în sistemul educației cadre nu în baza calităților profesionale, ci pe criterii politice. Tocmai 9 rectori ai universităților din Moldova, membri ai PLDM, au ajuns în aceste funcții în perioada cînd Maia Sandu era ministru al Educației. Reprezentanții mediului academic susțin că Maia Sandu nu a renunțat la această practică nici acum. Candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM este însoțit la multe dintre întîlnirile cu alegătorii de către persoane din conducerea instituțiilor de învățămînt. În perioada cînd s-a aflat la conducerea Ministerului Educației, Maia Sandu a numit pe criterii politice și directori de școli. Cel mai relevant exemplu în acest sens este Liceul „Dante Alighieri” din capitală. În mai 2014, colectivul pedagogic al instituției a pornit un adevărat război împotriva Ministerului. Asta după ce, sub conducerea Maiei Sandu, la liceu a fost adus un nou director, fără o consultare cu liceenii și colectivul de profesori. În demersul lor expediat ministrului Educației, Maia Sandu, profesorii au precizat atunci că noul manager a fost numit în urma unui concurs fraudat, deoarece la mijloc au existat interesele PLDM-ului. Nici deschiderea școlilor și grădinițelor sau alte manifestații școlare la care participa ministrul Educației nu erau lipsite de implicarea partidului care a promovat-o în acest post. De exemplu, în cazul grădiniței din satul Țințăreni, raionul Telenești, în iarna anului 2013, sediul instituției preșcolare a fost ornate cu elemente verzi, inclusiv panglica de la intrare. Aceasta a fost tăiată de către președintele PLDM, Vlad Filat, și nu de ministrul Educației. În continuare este difuzată o secvență din arhivă din 2013, în care M. Sandu afirmă: *„Cu efort comun, deci mai multă lume dacă se implică, și noi de la Guvern, dar și comunitatea...”*. În continuare, reporterul vine și cu alte argumente: *„Și mai grav este că, în acel moment, șeful de partid al Maiei Sandu fusese demis din postul de prim-ministru pentru corupție. Ministrul Educației l-a considerat un exemplu demn de urmat de către tînăra generație, din moment ce i-a oferit nu doar dreptul de a tăia panglica, ci și să țină un discurs în fața copiilor. Este o încălcare gravă a Codului învățămîntului, susțin reprezentanții mediului academic. Potrivit editorialistului Nicu Gonciar, PPDA, PAS și PLDM, care au desemnat-o pe Maia Sandu candidatul comun pentru funcția de președinte al țării, reprezintă, la un loc, o reeditare a fostului partid condus de Vlad Filat. Succesarea fostului premier demis pentru corupție și condamnat pentru trafic de influență acționează în actuala campanie exact cum o făcea predecesorul său. Iată de ce mediul profesoral pune la îndoială sinceritatea și integritatea Maiei Sandu. De caracterul revanșard al proiectului de revenire la putere a oligarhilor verzi, vopsiți peste noapte în galben, se poate judeca inclusiv din atitudinea plină de sensibilitate a Maiei Sandu față de Filat, care a avut ecou pînă în Penitenciarul nr. 13 din capitală. La finele subiectului este prezentată o secvență din arhivă din 2015 cînd M. Sandu declara: „Nu știu în ce măsură este vinovat. Dl Filat nu va avea parte de un proces corect”*.

La 04.11.2016 a fost prezentat un subiect despre declarațiile a trei studenți sirieni care își fac studiile în Republica Moldova. În cadrul subiectului se afirmă că în toiul campaniei electorale, la o săptămîină înainte de alegeri, pe internet a apărut un film în care studenți de proveniență arabă ce se află în țara noastră îndeamnă oamenii să o voteze pe Maia Sandu. Aceasta s-a întîmplat după ce pe un site de informare din Republica Moldova a apărut o știre în care se menționează că Maia Sandu i-ar fi promis cancelarului german Angela Merkel că, în cazul în care cîștigă alegerile, aceasta va primi în Moldova 30.000 de imigranți sirieni. Conform jurnalistei, în filmul care a apărut pe rețelele de socializare, emigranții sirieni povestesc despre compatrioții săi și despre dorința lor de a veni în Republica Moldova. Urmează declarațiile acestora: *„Sirienii nu au unde pleca. De aceea, eu cer autorităților din Republica Moldova să-i primească pe oamenii din Siria”*; *„Noi sîntem un popor foarte prietenos. Poate veți găsi unu sau cîțiva nebuni și*

violenți. Dar, în marea majoritate, sîntem foarte buni. Aici vom avea o șansă de a supraviețui, de a începe o nouă viață”. La finalul subiectului, reporterul concluzionează că mii de oameni din Siria își leagă speranțele de victoria Maiei Sandu la alegerile din 13 noiembrie, numai că nu toți dintre aceștia sînt gata să se adapteze modelului e viață al moldovenilor.

- Art. 6 alin. (1) din Codul audiovizualului: *„Radiodifuzorului îi este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex”*. La 04.11.2016 a fost difuzat un subiect cu titlul *„Sandu, promotorul homosexualilor”*, în cadrul căruia se relatează despre un grup de preoți care îi îndeamnă pe enoriași să nu voteze pentru Maia Sandu în cel de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale. Ei atenționează că aceasta reprezintă un pericol major pentru valorile creștine și este un dușman al Bisericii. Drept argument, reprezentanții clerului au invocat decizia Ministerului Educației de acum trei ani, condus pe atunci de Maia Sandu, privind interzicerea icoanelor și a capelelor în școli. Preoții s-au arătat îngrijorați și de susținerea reciprocă dintre candidatul comun al PAS, PPDA și PLDM și comunitatea LGBT. Grupul de preoți a amintit despre introducerea în bibliotecile școlare, în anul 2013, la inițiativa Ministerului Educației a Enciclopediei „Viața Sexuală”, pe care slujitorii bisericii o consideră nocivă pentru elevi și copii. În pofida nenumăratelor proteste ale preoților și părinților, ministrul Educației de atunci, Maia Sandu, a refuzat să retragă cartea din bibliotecă. Astfel, în acest sens episcopul Markel se adresează către enoriași cu următorul mesaj: *„Aduceți-vă aminte câtă vâlvă a trezit în societate introducerea acestei cărți, pe bună dreptate, păcătoase, pe bună dreptate, nocive, poze spurcate se aflau pe paginile ei și închipuiți-vă că această carte trebuia să se așeze pe banca elevilor, începând cu clasa a patra. Numai într-o minte fără de minte putea să încolțească un proiect ca și acesta”*. În continuare, reporterul accentuează că un an mai târziu, Maia Sandu a interzis ca la festivitatea de 1 septembrie să fie rostite rugăciuni, a interzis icoanele și capelele în școli. În schimb, și-a manifestat sprijinul pentru comunitatea lesbienele și homosexualilor. Urmează sincron din cadrul conferinței în care episcopul Markel declară că: *„Maia Sandu este primul candidat în istoria Moldovei care este susținută public de activiștii homosexuali, de lesbiene, de bisexuali și de transexuali. Să știți că nimic nu este surprinzător în această activitate de susținere a ei, pentru că dânsa a declarat public că societatea trebuie să tolereze aceste grupări ale minorităților sexuale, dar cei care nu le tolerează, adică noi cu dvs., sîntem bolnavi și trebuie să fim tratați în spiritul de toleranță față de ele”*. Un alt preot susține că: *„N-am auzit-o să-și exprime îngrijorarea față de elevi, copii, față de starea lor morală, psihică, față de educația creștinească, ba dimpotrivă, a lăsat școala pe mîna minorităților sexuale prin acea carte ca copiii să fie educați în modul de toleranță față de acest păcat mârșav și întunecat. Ca mulțumire, iată ei acum, homosexualii și lesbienele, o susțin la alegeri”*.
- Art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului: *„Pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încît: în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse”*. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect în care președintele Partidului Nostru, Renato Usatîi, a declarat că în turul II de scrutin îl va susține pe socialistul I. Dodon. Acesta și-a îndemnat susținătorii să-l voteze pe I. Dodon. Cu referire la candidatul PAS, M. Sandu, R. Usatîi a declarat că nu poate să o susțină din motivul că aceasta *„este un proiect al Cancelariei de la Washington, un proiect al acelor americani care, în prezent, îl protejează pe Plahotniuc”*. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu, pentru a confirma sau infirma cele declarate de R. Usatîi. La 03.11.2016 a fost difuzat un subiect despre declarațiile lui S. Mocanu, președintele Mișcării Antimafia. Acesta a declarat: *„Plahotniuc, la ora actuală, face campanie pentru Maia Sandu. Dovadă este cum a votat Grozeștiul. Dumnezeuastră cum credeți,*

că satul de baștină al lui Plahotniuc a votat pentru Maia Sandu fără permisiunea lui. Oamenii lui Plahotniuc au făcut campanie pentru Maia Sandu. Pentru turul II îi mobilizează și mai mult”. Lipsește poziția liderului PAS, M. Sandu.

La 04.11.2016 a fost difuzat subiectul cu titlul „*Teroarea electorală în unele universități*”, în cadrul căruia se afirmă că studenții mai multor universități sînt forțați să iasă la votare în data de 13 noiembrie pentru a vota în favoarea Maiei Sandu. Ei sînt amenințați că, în cazul în care nu se vor conforma, nu vor putea susține sesiunile de examene. Printre tineri se află și o studentă de la USM. Ea a spus că decanul le-ar fi promis că, în cazul în care vor ține cont de aceste somații, vor primi o zi de odihnă și vor fi favorizați la examene. Tinerii cu drept de vot din instituțiile de învățămînt sînt supuși presiunilor din partea susținătorilor Maiei Sandu. Agenții acesteia de prin universități fac agitație în sălile de studii și obligă tinerii să iasă la votare. Mai mulți studenți sînt revoltați de presiunile ce sînt exercitate asupra lor. Articolul 131 din Codul Educației al Republicii Moldova, aprobat încă în 2014, când la conducerea instituției se afla Maia Sandu, interzice propaganda politică în procesul educațional. Profesorilor le este interzis să implice elevii și studenții în acțiuni politice. Lipsește poziția M. Sandu.

Prin Decizia nr. 27/155 din 17 octombrie 2016, postul de televiziune „NTV Moldova” a fost avertizat public pentru nerespectarea pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000094 din 08.12.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 30/173 din 28 octombrie 2016, postul de televiziune „NTV Moldova” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000094 din 08.12.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului).

Prin Decizia nr. 31/180 din 11 noiembrie 2016, postul de televiziune „NTV Moldova” a fost sancționat cu amendă în valoare de 5400 de lei pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000094 din 08.12.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), alin. (3), și alin. (4) lit. a), b) și c), precum și art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului).

XIV. RTR Moldova

În cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „RTR Moldova”, I. Dodon a fost mediatizat în volum de 59,4% (0:05:58), iar M. Sandu a fost reflectată în volum de 40,6% (0:04:05).

Din volumul total al subiecților politici reflectați în cadrul principalului buletin informativ al postului de televiziune „RTR Moldova”, partea dominantă a reflectării, de 64,0% (0:07:16), a fost acumulată PSRM, urmat de PAS, cu 36,0% (0:04:05).

Candidații electorali I. Dodon și M. Sandu, precum și subiecții politici PSRM și PAS au fost mediatizați în context neutru, pozitiv și negativ

În perioada de raport, din numărul total de candidați electorali, cota bărbaților a fost cea dominantă – 60,8%, iar cota femeilor a constituit 39,2%.

Urmare a analizei cantitative și calitative, în perioada de raport nu au fost atestate derogări de la legislația în vigoare.

În cadrul ședinței publice, membrii CCA au constatat că postul public de televiziune „*Moldova-1*” și postul „*PRO TV CHIȘINĂU*” au reflectat echitabil, echilibrat și imparțial candidații electorali implicați în cursa prezidențială, iar posturile de televiziune „*Realitatea TV*” și „*RTR Moldova*” au avut un comportament relativ echilibrat.

„*Publika TV*”, „*Jurnal TV*”, „*Accent TV*”, „*TV 7*” și „*NTV Moldova*” nu au respectat pluralismul sociopolitic și de opinie, au reflectat tendențios (favorizînd/defavorizînd) candidații electorali. La posturile de televiziune „*NTV Moldova*”, „*Ren Moldova*” și „*Accent TV*”, o serie de

informații care au compus știrile nu au fost veridice, fiind deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare, cât și prin titlurile știrilor în cauză. Postul TV „Prime” a prezentat un singur material despre diaspora siriană din Republica Moldova care ar susține-o la alegerile prezidențiale pe Maia Sandu, prin care a fost deformat sensul realității.

Ca urmare a celor constatate, membrii CCA au propus sancționarea posturilor „Publika TV”, „Jurnal TV”, „Accent TV” și „NTV Moldova” cu suspendarea publicității pentru o perioadă de 72 de ore, pentru postul „TV 7” – amendă minimă, iar posturilor „Prime” și „REN Moldova” – amendă maximă. Membrul CCA, O. GUȚUȚUI, a propus suspendarea publicității pentru o perioadă de 72 de ore inclusiv pentru postul TV „Prime”.

În conformitate cu prevederile Codului audiovizualului, ale Statutului CCA, ale Codului electoral, ale Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, ale Deciziei CCA nr. 25/145 din 26.09.2016, și ca urmare a examinării Raportului de monitorizare a principalelor buletine informative ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Prime”, „Canal 3”, „Canal 2”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Pro TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „N 4”, „Realitatea TV”, „Ren Moldova”, „NTV Moldova” și „RTR Moldova” la capitolul respectării legislației electorale (Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova), pentru perioada 31 octombrie – 05 noiembrie 2016, **Consiliul Coordonator al Audiovizualului**

DECIDE:

1. A aproba Raportul de monitorizare a principalelor buletine informative ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Prime”, „Canal 3”, „Canal 2”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Pro TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „N 4”, „Realitatea TV”, „Ren Moldova”, „NTV Moldova” și „RTR Moldova” la capitolul respectării legislației electorale (Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997, Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova), pentru perioada 31 octombrie – 05 noiembrie 2016 (PRO – (9) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI, C. DUCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

2. A aplica amendă în valoare de 5400 de lei „General Media Group Corp” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Prime”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000089 din 24.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (4) lit. c) Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. b) din Codul audiovizualului (PRO – (7) – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, C. DUCA și D. VICOL; CONTRA – (1) – O. GUȚUȚUI; ABȚINERI – (1) – M. ONCEANU-HADÎRCĂ).

3. A retrage dreptul de a difuza anunțuri publicitare pentru o perioadă de 72 ore „General Media Group Corp” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Publika TV”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000090 din 25.09.2014 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (4) lit. c) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului (PRO – (9) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI, C. DUCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

4. A aplica amendă în valoare de 1800 de lei „Analiticmedia – Grup” S.A., fondatoarea postului de televiziune „TV 7”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082519 din 03.12.10 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. b) din Codul audiovizualului (PRO – (5) – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA și D.

VICOL; CONTRA – (3) – N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI și C. DUCA; ABȚINERI – (1) – M. ONCEANU-HADÎRCĂ).

5. A retrage dreptul de a difuza anunțuri publicitare pentru o perioadă de 72 ore „TELESISTEM TV” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Accent TV”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 082905 din 23.12.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), (3), (4) lit. c) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului (PRO – (9) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI, C. DUCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

6. A retrage dreptul de a difuza anunțuri publicitare pentru o perioadă de 72 ore „JURNAL DE CHIȘINĂU PLUS” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AA nr. 073710 din 03.07.2009 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2) și alin. (3) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului (PRO – (8) – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI, C. DUCA și D. VICOL; ABȚINERI – (1) – M. ONCEANU-HADÎRCĂ).

7. A aplica amendă în valoare de 5400 de lei „TELEPROIECT” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „Ren Moldova”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000006 din 07.12.12 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), alin. (3), și alin. (4) lit. a), b) și c) precum și art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. b) din Codul audiovizualului (PRO – (9) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI, C. DUCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

8. A retrage dreptul de a difuza anunțuri publicitare pentru o perioadă de 72 ore P.P. „Exclusiv Media” S.R.L., fondatoarea postului de televiziune „NTV Moldova”, pentru derogări repetate de la pct. 3.1 lit. a) din Condițiile la licența de emisie seria AC nr. 000094 din 08.12.2015 (nerespectarea prevederilor art. 7 alin. (2), alin. (3), și alin. (4) lit. a), b) și c), precum și art. 10 alin. (5) din Codul audiovizualului), în conformitate cu art. 38 alin. (2) lit. b) și lit. f) și alin. (3) lit. c) din Codul audiovizualului (PRO – (9) UNANIM – D. CIOCAN, O. BARBĂLATĂ, Iu. COLESNIC, A. COZMA, N. DAMASCHIN, O. GUȚUȚUI, C. DUCA, M. ONCEANU-HADÎRCĂ și D. VICOL).

9. Datele bancare pentru achitarea amenzilor (amenda va fi achitată în termen de 10 zile de la data aducerii la cunoștință a prezentei decizii):

Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

10. În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (8) din Codul audiovizualului și ale Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, la data aducerii la cunoștință (primirea prin scrisoare recomandată a deciziei), posturile de televiziune „Prime”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Jurnal TV”, „Ren Moldova” și „NTV Moldova” vor executa prezenta decizie, vor înlătura derogările atestate și vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

11. Decizia respectivă este executorie de la data adoptării și aducerii la cunoștință radiodifuzorului vizat prin scrisoare recomandată, cu publicarea ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

12. Posturile de televiziune „Prime”, „Publika TV”, „TV 7”, „Accent TV”, „Jurnal TV”, „Ren Moldova” și „NTV Moldova” vor prezenta, în termen de 5 zile, din momentul aducerii la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor atestate.

13. În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (9) din Codul audiovizualului, prezenta decizie poate fi contestată direct în instanța de judecată, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile.

14. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul economie, finanțe și evidență contabilă.

15. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

PREȘEDINTELE
Consiliului Coordonator
al Audiovizualului

Dinu CIOCAN